

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนส่งเสริมความสามารถในการสร้างองค์ความรู้
และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ รายวิชาสังคมศึกษา 5 รหัสวิชา ส23101
สาระภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผู้รายงาน นายชยุต พลະศิลา

ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนบัวใหญ่ อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

ปีที่พิมพ์ 255 8

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนส่งเสริมความสามารถในการสร้าง
องค์ความรู้และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ รายวิชาสังคมศึกษา 5 รหัสวิชา ส23101
สาระภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) การพัฒนารูปแบบการเรียน
การสอนส่งเสริมความสามารถในการสร้างองค์ความรู้และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ รายวิชา
สังคมศึกษา 5 รหัสวิชา ส23101 สาระภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพ
ตามเกณฑ์ 80/80 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียน
การสอนส่งเสริมความสามารถในการสร้างองค์ความรู้และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ รายวิชาสังคม
ศึกษา 5 รหัสวิชา ส23101 สาระภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 3) ศึกษาความสามารถในการ
คิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนส่งเสริมความสามารถ
ในการสร้างองค์ความรู้และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ รายวิชาสังคมศึกษา 5 รหัสวิชา ส23101
สาระภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียน
การสอนส่งเสริมความสามารถในการสร้างองค์ความรู้และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ รายวิชา
สังคมศึกษา 5 รหัสวิชา ส23101 สาระภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและ
พัฒนา (Research and Development) โดยกำหนดรูปแบบการทดลอง แบบหนึ่งกลุ่มทดลอง
ก่อนและหลังการทดลอง (One-Group Pretest Posttest Design) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
ในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนบัวใหญ่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558
จำนวน 39 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบเป็นกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียน
เป็นหน่วยของการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย รูปแบบการเรียนการสอน เพื่อ
ส่งเสริมความสามารถในการสร้างองค์ความรู้และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ รายวิชาสังคมศึกษา 5
รหัสวิชา ส23101 สาระภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีวัตถุประสงค์ แผนการจัดการเรียนรู้

โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนส่งเสริมความสามารถในการสร้างองค์ความรู้และการคิดอย่างมี
 วิจารณญาณ รายวิชาสังคมศึกษา 5 รหัสวิชา ส23101 สาระภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 จำนวน 12 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิด
 อย่างมีวิจารณญาณ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียน
 การสอนส่งเสริมความสามารถในการสร้างองค์ความรู้และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ รายวิชาสังคม
 ศึกษา 5 รหัสวิชา ส23101 สาระภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
 ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test (Dependent) และการวิเคราะห์เนื้อหา
 ผลการศึกษาพบว่า

1. รูปแบบการเรียนการสอนส่งเสริมความสามารถในการสร้างองค์ความรู้และการคิด
 อย่างมีวิจารณญาณ รายวิชาสังคมศึกษา 5 รหัสวิชา ส23101 สาระภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ 3 มีชื่อเรียกว่า “SLTECE Model” ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการ
 เรียนการสอน สาระหลัก สิ่งส่งเสริมการเรียนรู้ ระบบสังคม หลักการตอบสนองและสิ่งสนับสนุน
 มีกระบวนการเรียนการสอน 6 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 เร้าสนใจ (stimulation : S) ขั้นที่ 2 เรียนรู้
 สถานการณ์ (situational learning : L) ขั้นที่ 3 ฝึกคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking
 training : T) ขั้นที่ 4 อธิบายขยายความคิด (explanation : E) ขั้นที่ 5 สร้างองค์ความรู้และ
 ประยุกต์ใช้ (conclusion and application : C) ขั้นที่ 6 ประเมินและสะท้อนกลับ (evaluation
 and feedback : E) ค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของรูปแบบการสอน เท่ากับ 83.38/83.01
 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ 80/80 ปรากฏว่ามีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนส่งเสริม
 ความสามารถในการสร้างองค์ความรู้และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ รายวิชาสังคมศึกษา 5
 รหัสวิชา ส23101 สาระภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความสามารถในการสร้างองค์ความรู้และการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน
 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนส่งเสริมความสามารถในการสร้างองค์ความรู้และการคิด
 อย่างมีวิจารณญาณ รายวิชาสังคมศึกษา 5 รหัสวิชา ส23101 สาระภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียน
 การสอนส่งเสริมความสามารถในการสร้างองค์ความรู้และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ รายวิชา
 สังคมศึกษา 5 รหัสวิชา ส23101 สาระภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมาก

ผลจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนส่งเสริมความสามารถ
ในการสร้างองค์ความรู้และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ รายวิชาสังคมศึกษา 5 รหัสวิชา ส23101
สาระภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียน
บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมควรใช้เป็นรูปแบบการเรียนการสอน
ในการพัฒนาการเรียนการสอนสาระภูมิศาสตร์ต่อไป